

Algemeen	
Onderwerp	Pilot passend crisisvervoer voor personen met verward gedrag
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Tjolina Proost en Marlot van der Kolk
Eenheid	Sturing
E-mail	t.proost@regiogv.nl en m.vanderkolk@regiogv.nl
Kenmerk	17.0014000
Datum	27 november 2017

Voorstel

1. Instemmen met de pilot passend vervoer personen met verward gedrag
2. Instemmen met het ondertekenen van een samenwerkingsconvenant ten behoeve van de subsidieaanvraag door Regio. Dit convenant wordt als oplegger bij de subsidieaanvraag nader opgesteld en heeft een dezelfde scope als de subsidieaanvraag.

Kernboodschap

In het kader van de sluitende aanpak van verward gedrag heeft GGZ Centraal het initiatief genomen voor het indienen van een ZonMW subsidie aanvraag voor een pilot voor passend crisisvervoer voor personen met verward gedrag voor hun werkgebied¹. De pilot is gebaseerd op de succesvolle pilot in de regio Utrecht, die volgens ons voorlopige onderzoek ook het beste past bij de situatie in onze regio. Het doen van de pilot is op dit moment de enige mogelijkheid om de door gemeenteraden veelgevraagde kwaliteitsslag te maken in het noodzakelijke vervoer voor personen die verward zijn, maar die geen strafbaar feit hebben gepleegd. Daarnaast is het een mooie manier om praktijkonderzoek te doen. Voorwaarde voor de honorering van de subsidieaanvraag is de ondertekening van een samenwerkingsconvenant met de betrokken partijen. Daarnaast is cofinanciering een pre. Gezien het beperkte aandeel in ongepland begeleid vervoer voor gemeenten stellen wij dat de inzet van onze OGGZ crisisregieregisseur en zijn noodbudget voor noodzakelijk taxivervoer binnen deze pilot afdoende is. Dit in combinatie met de cofinanciering die wij als enige partij hebben ingelegd voor de subsidie ten behoeve van de sluitende aanpak voor verward gedrag.

Aanleiding

De politie heeft eind 2016 aangegeven te willen stoppen met het vervoer van mensen met verward gedrag wanneer er geen sprake is van een strafbaar feit. Zorgvervoer zou voor deze mensen passender zijn. Uit het oogpunt van humaniteit is het ook onwenselijk als de politie personen met verward gedrag (geboeid) vervoert of opsluit in de politiecel als de persoon geen strafbaar feit heeft gepleegd. Dit is stigmatiserend en het draagt niet bij aan het herstel van de persoon. Ook ontbreekt het vaak aan een juridische basis.

Om te voorkomen dat er een gat valt voor personen met verward gedrag moet worden gezorgd dat passend vervoer geborgd is, wanneer de politie het vervoer voor deze doelgroep niet langer verzorgt. Hierbij moet opgemerkt worden dat de doelgroep een breed scala aan problematiek omvat; van verward gedrag veroorzaakt door dementie en alcohol tot aan psychiatrische en psychosociale problematiek, waar de veiligheid van een persoon en zijn omgeving in meer of mindere mate in het geding is. Door de diversiteit in problematiek zijn ook verschillende organisaties betrokken bij dit vraagstuk. Dit zijn de politie, de Regionale Ambulance Voorziening (RAV), (O)GGZ aanbieders en gemeenten. Als de politie zich terug trekt, valt het grootste gat voor psychiatrische patiënten en in een kleine mate voor psychosociale cliënten, die ongepland (begeleid) vervoer nodig hebben. Het meest precare gat zit hem in het crisisvervoer, waar aanrijtijden van minder dan 30 minuten gehaald moeten

¹ <https://www.ggzcentraal.nl/waar-vindt-u-ons/waar-vindt-u-ons>

worden. Het gaat hierbij naar verwachting om ongeveer 200 ritten voor onze regio per jaar. Het ongeplande vervoer dat per taxi kan, werd al opgevangen met het noodpotje van de OGGZ crisisregieregisseur, die dit geld terug claimt waar mogelijk. Uiteindelijk betalen we enkele tientallen ritten per jaar, wat neerkomt op nog geen €1000,-.

Dit vraagstuk maakt onderdeel uit van het project Hoogwaardige crisiszorg uit het onderdeel Bescherming & Opvang uit het uitvoeringsprogramma 2017-2018. Het doel van dit project is om passende crisiszorg te bieden voor onze inwoners, waarbij verschillende disciplines nauw met elkaar samenwerken. Bij crisis is de volledige risicotaxatie en beoordeling in de thuissituatie niet altijd mogelijk en moet een cliënt naar een beoordelingslocatie vervoerd worden. Als er geen sprake is van een strafbaar feit, geweld of mogelijkheden van het netwerk dan is in de nieuwe situatie de RAV, gemeente of GGZ aanbieder aan zet. Dit geldt ook voor het vervolgvervoer (terug) naar een instelling of huis van de cliënt. Voor deze vervoersmomenten moet per type cliëntgroep een alternatieve vervoersoptie georganiseerd worden. De samenwerkende gemeenten, inwoners en partners hebben hier onderzoek naar gedaan, waarbij (GGZ begeleid) taxivervoer als meest geschikte alternatief uit de bus kwam.

Doel

Zorgen voor (een kwaliteitsslag in) het noodzakelijke vervoer voor personen die verward zijn maar geen strafbaar feit hebben gepleegd of gewelddadig zijn.

Argumenten

Oppakken (gedeelde) verantwoordelijkheid

De politie stopt per 2018 daadwerkelijk met het vervoer van verwarde personen wanneer zij geen strafbaar feit hebben gepleegd. Naar verwachting behoort 90-95 procent van de patiënten die de politie niet meer wilt vervoeren tot de GGZ of RAV. Keuzes van de GGZ en RAV op het gebied van vervoersalternatieven zijn dan ook leidend, omdat hun zorginzet vereist is voor deze doelgroep. Het overige deel van deze doelgroep valt onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. Het instemmen met de pilot en het ondertekenen van het convenant bij de subsidie aanvraag voor de pilot passend vervoer voor personen met verward gedrag samen met GGZ Centraal, RAV en politie betekent dat (ook) de Regio haar verantwoordelijkheid neemt, er een integraal aanbod ontstaat en het belang van een kwaliteitsslag onderstreept. Met de partners is afgesproken dat het principe 'niet vervoeren wanneer het niet noodzakelijk is' leidend is. Bovendien blijft pragmatische inzet van de politie mogelijk wanneer zij sneller kunnen rijden dan de vervoersdienst en blijven zij ondersteunen in gewelddadige situaties.

Subsidieaanvraag en druk van politie

In goed overleg met de betrokken partijen heeft GGZ Centraal het initiatief genomen om met een voorstel te komen voor een ZonMW subsidieaanvraag voor een pilot voor haar hele verzorgingsgebied voor personen met verward gedrag. De politie wil namelijk niet langer wachten met het afbouwen van het vervoer voor mensen met verward gedrag die geen strafbaar feit hebben gepleegd. Het werkgebied van GGZ Centraal is opgesplitst in vier regio's, namelijk: Flevoland, Gooi- en Vechtstreek, Veluwe & Veluwe Vallei en Eemland.

De subsidie aanvraag is gericht op een pilot voor de duur van negen maanden. De pilot is gericht op de implementatie van de methodiek uit de vervoerspilot uit Utrecht. De GGZ vervoersdienst in Utrecht heeft in de pilot bewezen een goed alternatief te zijn in situaties waar geen intensieve (somatische) zorg of extreme fysieke beveiliging noodzakelijk is, maar wel ondersteuning en begeleiding door GGZ-professionals gewenst is. In de subsidieaanvraag is ook aandacht voor triage.

De concept doelstellingen van de pilot zijn, naast het “overslaan van de politiecel”, gericht op de volgende uitkomsten:

- Betere kwaliteit van zorg door snellere hulp voor de patiënt in crisis door gebruik te maken van passend vervoer, waarbij stigmatisering zo veel mogelijk voorkomen wordt.
- Inzicht geven in de succes- en faalfactoren van de inzet van de GGZ Vervoersdienst vanuit cliëntperspectief en vanuit het perspectief van de zorgprofessionals.
- Betere zorgverlening: methodische samenwerking tussen politie, vervoersdiensten en (O)GGZ.
- Kosteneffectiviteit: kortere DBC's, minder vervoersbewegingen en vervoersbewegingen tegen lagere kosten, een minder groot beroep op de capaciteit van politie.
- Cijfermatig inzicht welke vervoersbewegingen burgers betreft en onder de WMO valt en wat tot patiënten vervoer gerekend mag worden (zorgverzekeringswet).

In lijn met 'bewezen' pilot in Utrecht en voorlopig regionaal onderzoek

Op landelijk niveau is in het voorjaar van 2017 een voorlopig model voor passend vervoer van personen met verward gedrag ontwikkeld. Het voorlopig model voor passend vervoer van personen met verward gedrag biedt handvatten voor de vormgeving van de gewenste situatie van vervoer voor personen met verward gedrag. Op dit moment lopen een aantal pilots in het land, waarin het voorlopige vervoersmodel getoetst wordt. Er heeft een onderzoek plaats gevonden naar de lopende pilots om te onderzoeken welke pilot het beste aansluit bij onze regio en het concept vervoerskader. Onderstaand schema toont een overzicht van een aantal van de lopende pilots ten opzichte van de uitgangspunten van het vervoerskader. In bijlage 1 vindt u een memo met een uitgebreide toelichting op de uitgangspunten (humaan vervoer, etc.) en de lopende pilots.

Het voorstel voor de pilot in de regio is in lijn met de GGZ vervoersdienst, zoals Utrecht deze al heeft ontwikkeld. Zoals in onderstaand schema is te zien, voldoet deze pilot aan de verschillende randvoorwaarden uit het vervoerskader. Bovendien zijn de eerste inhoudelijke professionele en cliëntervaringen met de inzet van de GGZ Vervoersdienst voor deze doelgroep positief. Een volledige cijfermatige evaluatie en ervaringen van cliënten zijn nog niet beschikbaar.

	Psycholance Amsterdam	Street triage team	GGZ vervoersdienst Utrecht 'Vervoer op Maat'	Diligence: GGZ crisisdienst auto NHH	GGZ opweg Amersfoort
Humaan vervoer					
- Herstel ondersteunend	V	V	V	V	V
- Meerijden naaste	?	V	V	V	V
- Zittend/prikkelarm	V	V	V	V	V
Maximale aanrijtijd (<30 minuten) 24/7 beschikbaar	V	X	V	?	?
Somatische faciliteiten en verpleegkundige vaardigheden	V	V	+/-²	+/-	+/-
Betaalbaar	X	V	V	?	?

V = voldoet, X = ontbreekt, ? = onbekend, +/- = deels

Tenslotte sluit deze pilot naadloos aan op de huidige werkwijze waarbij noodzakelijk acuut ongepland vervoer per taxi wordt geregeld door de OGGZ crisisregieregisseur vanuit het daarvoor beschikbare noodbudget.

² Wel psychiatrisch verpleegkundige vaardigheden, geen somatische faciliteiten. Dit laatste is ook niet nodig gezien de doelgroep.

Kanttekeningen

Randvoorwaarden

Het vervoer van cliënten is normaliter omgeven door wet- en regelgeving. Op dit moment ontbreken wetgeving en structurele financiering. Wel ligt er een gedegen voorlopig vervoerskader. Middels het verstrekken van subsidies via ZonMW biedt het Rijk experimenteerruimte met betrekking tot het vervoersvraagstuk. Hier is een risico dat ingezette bewegingen door middel van het opzetten van een pilot teruggedraaid moeten worden wanneer de uiteindelijke wetgeving wordt vastgesteld. Deze wetgeving kan echter nog zeker een jaar op zich laten wachten en wordt gebaseerd op de pilots en het vervoerskader. Tot die tijd wil de politie niet wachten en blijft een gedegen kwaliteitsslag achter. Om te zorgen dat er geen cliënten tussen wal en schip vallen en de wetgeving wordt gebaseerd op zaken die ook voor onze regio werken, wordt een pilot aangeraden. Daarnaast wordt de Utrechtse pilot landelijk erkend als goed voorbeeld welke voldoet aan het landelijk vervoerskader. De verwachting is dus dat nieuwe wet- en regelgeving weinig zal veranderen in de werkwijze en de lobby op Midden-Nederland niveau zal zich hierop ook richten. Dit geldt ook voor de structurele financiering die voor alle betrokkenen in Nederland als voorwaarde voor nieuwe wet- en regelgeving geldt.

Samenhang met andere projecten

Dit project hangt samen met de andere onderdelen van het project Hoogwaardige Crisiszorg, zoals de triage en de gebundelde crisisdienst. Dit onderdeel kan relatief autonoom worden ontwikkeld maar moet wel op de andere onderdelen aansluiten. Waar nodig wordt afstemming gezocht met het gebundeld vervoersproject binnen de WMO. Dit gaat vooral over gepland vervoer in opdracht van gemeenten. Hierbij gaat het om ongepland (crisis)vervoer.

Financiën

ZonMW heeft de subsidieoproep 'experimentele projecten vervoer' jaarlijks op meerdere momenten open staan; de eerst volgende sluiting van de oproep is 12 januari 2018. Deze oproep sluit aan bij lokale pilots gericht op het vervoeren van mensen met verward gedrag. Per project kan er maximaal €200.000 aan worden gevraagd en de looptijd van het project kan maximaal 24 maanden bedragen.

In de subsidie aanvraag wordt 'co-financiering gemeenten (WMO) en Zilveren Kruis' genoemd zonder nadere uitwerking. Over de betekenis hiervan zijn wij in gesprek. Ons standpunt hierbij is dat gezien het beperkte aandeel in ongepland begeleid vervoer voor gemeenten dat de inzet van onze OGGZ crisisregieregisseur en zijn noodbudget voor noodzakelijk taxivervoer binnen deze pilot afdoende is. Dit in combinatie met de cofinanciering die wij als enige partij hebben ingelegd voor de subsidie ten behoeve van de sluitende aanpak voor verward gedrag.

Uitvoering

Dit project zal geen tot weinig impact hebben op de werkwijze van de gemeentelijke uitvoeringsdiensten. Het (crisis)vervoer is namelijk de verantwoordelijkheid van de Zorgverzekeraar en de OGGZ crisisregisseur. De uitvoeringsdiensten moeten wel op de hoogte worden gesteld bij de implementatie van nieuwe verwijsstructuren voor het vervoer van personen met verward gedrag. Ook moet hierover gecommuniceerd worden en afstemming gezocht worden met de crisisdienst die bij Veilig Thuis is onder gebracht. De nieuwe vervoersdienst heeft in het bijzonder invloed op de werkwijzen van de GGZ, RAV en politie. Deze partners zijn betrokken bij de subsidie aanvraag en bij de implementatie (indien de subsidie aanvraag wordt gehonoreerd).

Bijlage(n)

Bijlage 1	Voorlopige studie passend vervoer voor personen met verward gedrag in de regio Gooi & Vechtstreek
Bijlage 2	Concept subsidie aanvraag